

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/171/2022
Identifikačné číslo spisu:	7214229293
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7214229293.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. F., narodeného XX. R. XXXX, M., U. XXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Alexander Farkašovský & JUDr. Ladislav Zátorský, Združenie advokátov, Košice, Nerudova 6, proti žalovaným 1) P. F., narodenému XX. I. XXXX, M., U. XXXX/X, 2) Š. F., narodenému X. L. XXXX, M., U. XXX/XX, obom zastúpeným advokátom JUDr. Jozefom Göblom, Košice, Pytliacka 15, o uloženie povinnosti zdržať sa zásahu do vlastníckeho práva a protinávrhu žalovaných, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 25C/231/2014, o dovolaní žalovaných 1) a 2) proti rozsudku Krajského súdu Košice č. k. 5Co/71/2020-670, zo dňa 29. júna 2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 5Co/71/2020-796 zo dňa 13. júla 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu Košice č. k. 5Co/71/2020-670 zo dňa 29. júna 2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 5Co/71/2020-796 zo dňa 13. júla 2022 z r u š u j e v p o t v r d z u j ú c o m v ý r o k u, č o d o p o t v r d e n i a v ý r o k u I. r o z s u d k u Okresného súdu Košice II pod sp. zn. 25C/231/2014, zo dňa 7. januára 2020, ktorým rozhodol tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu týkajúcich sa hraníc pozemkov parcely č. 1000/2 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 747 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II a parcely č. 1000/1 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 1069 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice, vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania a vec mu vracia v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

Vo zvyšku dovolanie o d m i e t a.

Ž a l o v a n ý m 1) a 2) náhradu trov dovolacieho konania v časti odmietnutia dovolania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, že: I. žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu týkajúcich sa hraníc pozemkov parcely č. 1000/2 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 747 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II a parcely č. 1000/1

zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 1069 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II, II. žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu za zriadené vecné bremeno vo výške 2.463 eur do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. III. žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania, IV. štát má právo na náhradu trov konania v rozsahu 50 % voči žalobcovi a v rozsahu 50 % voči žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne.

2. Na základe odvolania žalobcu a žalovaných Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovaných a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu i žalovaných je neopodstatnené.

3. Odvolacie námietky žalobcu a ani odvolacie námietky žalovaných neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutých výrokov rozsudku. K zmene skutkového stavu ani právneho stavu počas odvolacieho konania nedošlo. Odvolací súd preto poukázal na skutkové zistenia a právny normy, ktoré použil súd prvej inštancie, ako i na vecne správne a zákonu zodpovedajúce dôvody rozsudku, s ktorými sa stotožnil v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, a preto len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a k odvolacím námietkam žalobcu a žalovaných odvolací súd uviedol nasledovné:

4. Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil odvoláciu námietku žalovaných, že rozsudok je nepreskúmateľný, resp. nedostatočne odôvodnený, ktorej dôvodnosť by z podstaty veci bránila prieskumu napadnutého rozsudku z hľadiska ostatných relevantných odvolacích námietok odvolateľov. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok je dostatočne zrozumiteľný a určitý a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Súdna prax sa ustálila aj v závere, že za nepreskúmateľné možno považovať iba také súdne rozhodnutie, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne súd rozhodol, prípadne ktorého výrok je vnútorne rozporný. Pod tejto pojem ustálená judikatúra súdov zaraďuje i prípad, kedy nemožno rozoznať, čo je výrok a čo odôvodnenie, kto sú strany sporu a kto bol rozhodnutím zviazaný, ako i také rozhodnutie, v ktorom absentujú základné zákonné náležitosti, z ktorých nemožno zistiť, o akej veci bolo rozhodované alebo ako bolo rozhodnuté, ktorého výrok je v rozpore s odôvodnením, ktoré neobsahuje vôbec právne závery vyplývajúce z rozhodných skutkových okolností alebo ktorého dôvody nie sú vo vzťahu k výroku jednoznačné. Súdna prax je jednotná i v úsudku, že nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku skutkových dôvodov, nie na dielčích nedostatkoch odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Musí sa pritom jednať o vady skutkových zistení, o ktoré súd opiera svoje rozhodovacie dôvody. Za také vady možno považovať iba prípady, kedy súd oprel rozhodovacie dôvody o skutočnosti v spore nezisťované, prípadne zistené v rozpore so zákonom, prípadne, kedy nie je zrejmé, či vôbec nejaké dôkazy boli v konaní vykonané. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov je tiež také rozhodnutie, z ktorého odôvodnenia nie je zrejmé, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu strany sporu v žalobe a prečo považuje žalobné námietky sporovej strany za mylné alebo vyvrátené, najmä vtedy, ak ide o právnu argumentáciu, na ktorej je postavený základ žaloby. Uvedené vady odvolací súd nezistil. Napadnutému rozsudku nemožno vytknúť ani nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 a nasl. CSP, alebo že by súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil, ak uložil žalovaným povinnosť zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu týkajúcich sa hraníc pozemkov parcely č. 1000/2 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 747 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II a parcely č. 1000/1 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 1069 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II (výrokom I/ rozsudku) aplikujúc ustanovenie § 124 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká

právna ochrana a ustanovenie § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržiava. V tomto smere žalovaní v odvolaní neopodstatnene namietli, že výrok I/ rozsudku je „nad rámec znaleckého posudku č. 2/2016 znalca C.. U. B., P.“, a je nevykonateľný a zmätočný, lebo žalovaným nie je z tohto výroku zrejmé, „čo s existujúcim plotom“, či ho majú odstrániť a či majú postavenú unimobunku žalovaných preložiť. Na tomto mieste odvolací súd pripomína, že súdna prax vychádza z dvojčlennej teórie predmetu sporu, podľa ktorej je tento predmet vymedzený žalobným návrhom (petitom) a skutkovými tvrdeniami, ktorými bol uplatnený. Takéto tvrdenia (či žalovaní majú existujúci plot odstrániť a či majú preložiť existujúcu unimobunku) žalobca v spore nevzniesol, a pretože súd nemôže z vlastnej iniciatívy meniť a upravovať petit žaloby, súd správne postupoval, ak žalobe vyhovel v súlade so žalobným petitom žalobcu.

5. Podľa odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam, a to ani ak výrokom II. rozsudku uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za zriadené vecné bremeno vo výške 2.463 eur z dôvodov tak, ako ich súd náležite uviedol v odôvodnení rozsudku, na ktoré odvolací súd odkazuje.

6. Správnosť výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie sa nepodarilo spochybníť ani žalovanými, ak v tomto smere žalovaní vo svojom odvolaní argumentovali iba znením dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva za pomoci geometrického plánu a tvrdením, že žalobca ich uviedol do omylu a namiesto príslubu má žalobcu 747 m² a žalovaní spolu 1069 m², a boli to výlučne žalovaní, ktorí investovali do spornej nehnuteľnosti a zabezpečovali jej opateru viac ako 30 rokov, ktoré námietky predniesli žalovaní už v priebehu sporu na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal v odôvodnení rozsudku, na ktoré odvolací súd odkázal.

7. Pokiaľ sa žalovaní v kontexte s týmito nimi prezentovanými skutočnosťami v odvolaní domáhali „zohľadnenia otázky dobrých mravov“, odvolací súd v okolnostiach posudzovaného prípadu nezistil podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Toto ustanovenie totiž nemá vlastnú normotvornú platnosť, upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných morálnych pravidiel, elementárnej slušnosti a tolerancie, a preto len na jeho základe a bez ďalšieho nemohol byť odopretý nárok žalobcu na náhradu za súdom zriadené vecné bremeno, nakoľko okolnosti prezentované žalovanými - uvedenie žalovaných do omylu žalobcom pri uzatváraní dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, investície žalovaných do spornej nehnuteľnosti a ani žalovanými tvrdená starostlivosť o ňu, nie sú bez ďalšieho takými okolnosťami, ktoré by boli v okolnostiach súdenej veci relevantné z hľadiska aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to ani vo vzťahu k žalovanými napadnutému výroku III. a IV. rozsudku (o trovách konania), pokiaľ v tomto smere jedine bez ďalšieho tvrdili, že trovy konania, včítane trov štátu by mal znášať výlučne žalobca.

8. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa zakladá na § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca a ani žalovaní neboli v odvolacom konaní úspešní, a tak im náhrada trov odvolacieho konania nepatrí. Preto odvolací súd stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

9. Proti predmetnému rozsudku žalovaní 1) a 2) podali dovolanie. Dovolanie podali z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Podľa dovolateľov odvolací súd v rozpore s ustálenou judikatúrou a rozhodovacou praxou súdov šiel proti žalovaným a uprednostnil záujmy žalobcu. Odvolací súd ako aj súd prvej inštancie nedostatočne a nesprávne vyhodnotili v konaní predložené a vykonané dôkazy, nedostatočne sa vysporiadali so zisteným skutkovým stavom a následne dospeli k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci a nesprávne rozhodli vo veci, pričom odvolací súd nekonvalidoval chybu okresného súdu, ktorý sa neriadil právnym názorom Krajského súdu v Košiciach, ktorý uviedol v

zrušujúcim uznesení.

9.1. Taktiež považovali odôvodnenie rozhodnutia v niektorých častiach za zmätočné. Uvedené opreli o nasledovné: Poukázali na ustanovenia § 391 ods. 1 až 3 CSP. Krajský súd v uznesení č. k. 1Co/180/2018 zo dňa 31. júla 2019, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku o zriadení vecného bremena a zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti žaloby, a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Výtkol prvostupňovému súdu skutočnosť, že odôvodnenie nespĺňa požiadavky riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Krajský súd jasne uložil žalobcovi povinnosť v žalobe okrem všeobecných náležitostí označiť dôkazy na ich preukázanie a žalobný návrh, ktorý musí byť vykonateľný s tým, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy, pričom žalobca je povinný v žalobe pripojiť dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. A je to žalobca, ktorý je povinný v prvom rade pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti a v spore jednoznačne predniesť svoje určité a vykonateľné žalobné návrhy a to tak, aby bolo postavené naisto, čo je predmetom daného sporu, aby na základe konkrétnych tvrdení žalobcu po vykonanom dokazovaní mohol určiť preskúmateľný a jednoznačný záver o skutkovom stave a posúdiť námietky a argumentáciu žalobcu i žalovaných.

9.2. Žalovaní uvádzajú, že v postupe súdu prvého stupňa vidia najväčší problém, pričom ide o rozpor s vyššie citovaným § 391 CSP. Prvostupňový súd následne vyzval sporové strany, aby navrhli dôkazy v zmysle záverov uznesenia Krajského súdu v Košiciach, pričom žalobca nereagoval na túto výzvu a ani na samotné uznesenie krajského súdu. Súd prvej inštancie bol vo svojom druhom rozhodnutí viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a teda nedodrжал jeho pokyny a jeho záväznosť. Krajský súd sa s touto výhradou v druhom odvolaní nevysporiadal.

9.3. Konajúci súd porušil zásadu formálnej pravdy. Žalobca má v prvom rade povinnosť tvrdenia, na podporu svojho tvrdenia v zmysle ustanovenia § 132 CSP, je žalobca povinný označiť dôkazy, ktoré podľa jeho názoru môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinný ich v žalobe pripojiť ak to ich povaha pripúšťa. Formálnou pravdou sa rozumie, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz, iba v rozsahu v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dokaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu. Ak súd nevykoná dôkazy, ktoré boli riadne stranou navrhnuté, zakladá sa tým odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) CSP.

9.4. K výroku I. súdu prvej inštancie uviedli, že súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku č. 2/2016 znalca U. B. P., Košice zo dňa 2. júna 2016. Zo závermi súhlasili, výhrady mali akurát k záveru článku III., bod 3, kde sa konštatuje, že žalovaní 1) a 2) užívajú nad rámec geometrického plánu č. 244-360448-85 diel 4, o výmere 59 m². Zásah stavby do vlastníckej hranice v rámci dovolených odchýlok, preto sa nimi znalec nezaoberal. Žalovaní 1) a 2) sú toho názoru, že práve vyznačený diel 4 o výmere 59 m² predstavuje približne výmeru 66 m² o ktorú majú menšiu svoju parcelu 1000/1 žalovaní. Ide o zosúladenie nedokonalého stavu, ktorý nastal pri vysporiadaní podielového spoluvlastníctva, vďaka nepresným meraniam a geometrickému plánu. Tento plán mal predstavovať v zmysle dohôd tzv. tretinový princíp rozdelenia majetku, čo nebolo dodržané a takisto neboli dodržané dohody o prístupovej ceste. Preto je výrok I. napadnutého rozsudku nad rámec predmetného znaleckého posudku. Navyše takýto výrok je v praxi nevykonateľný a zmätočný. Na to položili otázky: Čo s existujúcim plotom, majú ho presunúť, odstrániť? Takisto, čo s postavenou unimobunkou žalovaných, majú ju preložiť? Je to rušenie týkajúce sa hraníc pozemkov žalobcu a žalovaných alebo nie? Takýto výrok spôsobí v praxi len problémy a nadväzujúce ďalšie konania na súde, alebo v rámci exekúcií.

9.5. K výroku II. súdu prvej inštancie uviedli, že už v samotnej dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva za pomoci geometrického plánu vo forme notárskej zápisnice N 942/86, Nz 799 si sporové strany dohodli odplatu za zriadenie vecného bremena vo výške 300 Kčs ročne, t. j. 1.500 Kčs za dobu piatich rokov. Táto jednorázová odplata za zriadenie vecného bremena bola vyplatená a teda teraz v tomto spore by sa otázka náhrady nemala riešiť. Zároveň odplata a náhrada za zriadenie vecného bremena bola dojednaná v takej výške preto, že navrhovateľ požadoval tzv. predný pozemok, čiže bezproblémovosť s prístupom k zverenej komunikácii, pričom žalovaným ostal tzv. zadný pozemok, kde prístup bez bremena nie je možný. Je vylúčené sa tam ináč dostať. Rovnako nesúhlasili s

náhradou preto, lebo žalobca svojim konaním uviedol žalovaných do omylu a namiesto prístupu, že budú mať všetci rovnaké výmery a teda 1/3, nastala situácia, že žalobca má 747 m² a žalovaní spolu 1 069 m².

9.6. Ďalej poukázali na to, že znalec navýšil hodnotu oceňovaných nehnuteľností najmä kvôli sieťam. Žalobca nevynaložil na realizáciu sietí nič. Rovnako pokiaľ ide o plot a oplotenie, všetko zrealizovali len žalovaní. Starostlivosť o sporné nehnuteľnosti, predovšetkým kosenie, obhospodarovanie, poskytujú vyše 30 rokov len žalovaní. Všetky tieto skutočnosti musí konajúci súd zohľadniť pri otázke priznania alebo nepriznania náhrady za zriadenie, resp. rozšírenie vecného bremena. Poukázali na správanie sa žalobcu aj v inom prípade z minulosti, kde rovnako podviedol svojich súrodencov u oboch žalovaných, aj ich mamu.

9.7. K výroku III. a IV. uviedli, že trovy konania voči štátu by mal znášať žalobca. On inicioval žalobu, podľa ich názoru nemal vo veci úspech a preto aj vzhľadom na všetky okolnosti prípadu by mal sám znášať trovy konania aj trovy konania voči štátu v rozsahu 100 %.

9.8. Závažnejšie porušenia však videli v svojvôli konajúceho súdu. Podľa žalovaných došlo k nesprávnym právnym záverom. Žalovaní sú presvedčení, že k porušeniu došlo zjavnou neodôvodnenosťou ako aj arbitrárnosťou a svojvôľou súdu. Súd nedal odpovede na všetky otázky, ide preto o postup a rozhodnutie, ktoré je zjavne neodôvodnené, a je takej intenzity, že má za dôsledok porušenie základného práva podľa článku 46 ods. 1, článku 47 ods. 3 Ústavy SR. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými argumentami a námietkami žalovaných, jeho rozhodnutie je tak v podstate nepreskúmateľné. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, rovnako je táto problematika v praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne. Ďalej uviedli, že napadnuté rozhodnutia súdov sú plné rozporuplných tvrdení a obsahujú protichodné skutočnosti. Poukázali na to, že v uvedenom konaní navrhli zohľadniť aj otázku dobrých mravov.

9.9. Sporný plot v takomto stave a v rozsahu je umiestnený a postavený samotným žalobcom. Sám žalobca plot vybudoval a teraz sa domáha zdržania sa zásahu do svojho vlastníckeho práva, najmä pokiaľ ide o sporný plot. Žalobca napriek upozorneniam zo strany žalovaných petit neupravil, nespresnil. Závery rozsudku sú založené na jednostrannom posudzovaní veci bez prihliadnutia na všetky právne a skutkovo relevantné okolnosti. Dôkazy, ktoré boli vykonané vyhodnotil súd tendenčne, ignorujúc skutočnosti svedčiace v prospech žalovaných. Súd sa nevysporiadal so všetkými argumentami a námietkami žalovaných a jeho rozhodnutie je v podstate nepreskúmateľné.

10. Vzhľadom na to navrhli, aby bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu a aj okresného súdu, alternatívne navrhli, aby bola žaloba po 1) v tejto časti zamietnutá, po 2) žalovaní 1) a 2) nie sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu za zriadené vecné bremeno, toto bremeno sa zriaďuje bezodplatne a po 3) žalovaní majú právo na náhradu trov konania.

11. Žalobca sa k dovolaniu žalovaných 1) a 2) písomne nevyjadril.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), súc viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je dôvodné.

12.1. Žalovaní 1) a 2) dovolanie formulovali a poukazovali na § 421 ods. 1 písm. a) a c) a nasl. CSP. Žalovaní konštatovali aj rozpor s ustanovením § 391 CSP s tým, že súd prvej inštancie nekonal správne, keď predchádzajúcim zrušujúcim rozhodnutím krajský súd uznesením č. k. 11Co/180/2018 zo dňa 31. júla 2017 predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pričom vytkol súdu prvej inštancie, že odôvodnenie nespĺňa požiadavku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie v druhom svojom rozhodnutí nerešpektoval právny názor vyslovený krajským súdom, pričom sa odvolací súd s touto výhradou nezaoberal. Rovnako namietali, že konajúci súd porušil zásadu, resp. princíp formálnej pravdy. Vo vzťahu k výroku I. súdu prvej inštancie namietali, že tento je nad rámec znaleckého posudku, že tento výrok je nevykonateľný a zmaťočný. Vo vzťahu k výroku II. súdu prvej inštancie namietali, že jednorázová odplata za zriadenie vecného bremena bola vyplatená a teda by sa v tomto spore nemala riešiť. Vo

vzťahu k výroku III. a IV. súdu prvej inštancie uviedli, že trovy konania voči štátu by mal znášať žalobca.

12.2. Takisto z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaní 1) a 2) namietajú, resp. poukazujú na dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. V tomto smere poukazujú najmä na arbitrárnosť, nedostatočnú odôvodnenosť rozsudku, resp. až svojvôľu. Namietajú vykonané znalecké dokazovanie, porušenie princípu rovnosti strán v konaní s poukazom na proces dokazovania, podľa názoru žalovaných hodnotili súdy vykonané dôkazy jednostranne v prospech žalobcu.

12.3. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

12.4. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12.5. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP V danom prípade je v dovolaní žalovaných výslovne označený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

13. Z výroku rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Súd prvej inštancie rozhodol výkonom I. o povinnosti žalovaných 1) a 2) zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu, tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu týkajúcich sa hraníc pozemkov parcely č. 1000/2 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 747 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II a parcely č. 1000/1 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 1069 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II, ďalej výkonom II. rozhodol o povinnosti žalovaných 1) a 2) zaplatiť žalobcovi náhradu za zriadenie vecného bremena vo výške 2.463 eur do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

14. Dovolací súd skúmal dovolanie aj podľa jeho obsahu v zmysle § 124 ods. 1 CSP a článku 11 CSP a dospel k záveru, že aj keď dovolatelia konkrétne neoznačili ako dovolací dôvod existenciu procesnej vady zmätočnosti uvedenej v § 420 CSP, argumentácia a formulácia v ňom uvedená ich dovolacích dôvodov dávajú možnosť skonštatovať, že dovolatelia namietajú okrem právnych záverov najmä správnosť procesného postupu odvolacieho súdu (resp. súdu prvej inštancie) poukazom na § 391 CSP a tiež nedostatok dôvodov, resp. až nepreskúmateľnosť (zmätočnosť) rozhodnutia najmä vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaných k výrokovej časti I. rozsudku súdu prvej inštancie, vo vzťahu k jeho vykonateľnosti, resp. nevykonateľnosti, čo môže byť po splnení ďalších zákonných predpokladov dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP).

14.1. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

14.3. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

14.4. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07).

15. Dovolatelia v odvolaní proti rozsudku prvej inštancie vo vzťahu k výroku I. tvrdili, že v danom prípade súd prvej inštancie vydal rozsudok následne po zrušujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach (sp. zn. 1Co/180/2018), nepostupoval správne, keď rozhodol v danom prípade v rozpore s ustanovením § 391 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak bolo rozhodnutie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Pre pochopenie súvislostí bolo potrebné odcitovať bod 25. vyššie uvedeného uznesenia Krajského súdu v Košiciach: „Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne v zostávajúcej časti sporu rozhodnúť s prihliadnutím na všetky ním predložené a vykonané dôkazy, vrátane výsledkov znaleckého dokazovania, a rozhodnutie odôvodniť v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP a ustálenými zásadami súdnej praxe tak, aby z odôvodnenia rozhodnutia bol nepochybný dôvod vzniku tvrdeného nároku žalobcu voči žalovaným, ako aj právne závery, ktoré vyvodil zo zisteného skutkového stavu, obsahom ktorého budú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, vrátane námietok žalobcu i žalovaných v priebehu tohto odvolacieho konania. Mať pritom na zreteli, že žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva (§ 131 CSP), že žalobca je povinný v žalobe uviesť okrem všeobecných náležitostí podania označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (tzv. žalobný skutok), označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, ktorý musí byť vykonateľný s tým, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy, pričom žalobca je povinný k žalobe pripojiť dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť (§ 132 ods. 1 až 3 CSP), a teda, že je to žalobca, ktorý je povinný v prvom rade pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti a v spore jednoznačne predniesť svoje určité a vykonateľné žalobné návrhy a to tak, aby bolo postavené naisto, čo je predmetom daného sporu a aby na základe konkrétnych tvrdení žalobcu po vykonanom dokazovaní súd mohol učiniť preskúmateľný a jednoznačný záver o skutkovom stave veci a posúdiť námietky a argumentáciu žalobcu i žalovaných v tejto súvislosti prednesenú v priebehu sporu na súde prvej inštancie i v tomto odvolacom konaní. Následne zistený skutkový stav súd podradí pod príslušnú právnu normu, z ktorej vyvedie zreteľný a zrozumiteľný záver o právach a povinnostiach strán sporu, vrátane úsudku, prečo zistený skutkový stav veci nakoniec podradil pod aplikovanú právnu normu.

16. Dovolatelia námietku vykonateľnosti (nevykonateľnosti) výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie vzniesli aj v podanom odvolaní. Konkrétne namietali, (zdá sa, že úplne jednoducho, ale podstatne), že výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie je nevykonateľný, nakoľko nie je zrejmé, čo s existujúcim plotom, či ho majú odstrániť, či majú postavenú unimobunku preložiť.

17. Odvolací súd v bode 17. odôvodnenia uvádza, že rozsudok je dostatočne zrozumiteľný a určitý a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP. V bode 21. odôvodnenia okrem iného uviedol, že „V tomto smere žalovaní v odvolaní neopodstatnene namietli, že výrok I. rozsudku je „nad rámec znaleckého posudku č. 2/2016 znalca C.. U. B., P.“, a je nevykonateľný a zmätočný, lebo žalovaným nie je z tohto výroku zrejmé, „čo s existujúcim plotom“, či ho majú odstrániť a či majú postavenú unimobunku žalovaných preložiť. Na tomto mieste odvolací súd pripomína, že súdna prax vychádza z dvojčlennej teórie predmetu sporu, podľa ktorej je tento predmet vymedzený žalobným návrhom (petitom) a skutkovými tvrdeniami, ktorými bol uplatnený. Takéto tvrdenia (či žalovaní majú existujúci plot odstrániť a či majú preložiť existujúcu unimobunku) žalobca v spore nevzniesol, a pretože súd nemôže z vlastnej iniciatívy meniť a upravovať petit žaloby, súd správne postupoval, ak žalobe vyhovel v súlade so žalobným petitom žalobcu.“

18. V bode 20., 22., 24. a 25. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie konštatoval: „Súd vykonal na základe návrhu žalovaných ohliadku na mieste samom - pozemkov vo vlastníctve žalobcu i žalovaných, parcely č. 1000/2 zapísanom na LV č. XXX záhrada o výmere 747 m², obec P. a parcely č. 1000/1 zapísanej na LV č. XXX ako parcely registra „C“ záhrady o výmere 1069 m² v katastrálnom území P., z obsahu ktorej vyplynulo, že oplotenie medzi uvedenými pozemkami je posunuté smerom do pozemku žalobcu o výmere dielu č. 4 tak ako to uviedol a zameral znalec C.. B. v znaleckom posudku č. 2/2016 vypracovanom v tomto konaní. Do pozemku žalobcu, ktorý vytýčil hranice v zmysle pôvodného geometrického plánu, ktorý tvoril prílohu dohody o zriadení vecného bremena zo dňa 22.10.1986 zasahuje múrik oporný betónový, a to v rozsahu ako to znalec vyznačil v znaleckom posudku č. 2/2016 v tomto konaní bodmi 113 a 116. Zároveň súd ohliadkou zistil, že na dieli 4 vyznačenom v znaleckom posudku znalcom C.. B. vypracovanom v tomto konaní sú zasadené tuje, ktoré zasadili žalovaní tak ako to konštatovali na mieste samom. Žalovaní taktiež v rámci ohliadky na mieste samom potvrdili, že nesúhlasia s tým, aby žalobca posunul plot v súlade s pôvodným geometrickým plánom, ktorý tvoril prílohu dohody o zriadení vecného bremena spísanej vo forme notárskej zápisnice dňa 22.10.1986.

22. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 7.1.2020 uviedol, že nezasahovanie žalovaných do vlastníckeho práva žalobcu má spočívať v tom, že žalovaní nemajú brániť žalobcovi v umiestnení oplotenia podľa pôvodných hraníc zameraných v zmysle pôvodnej dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a taktiež majú odstrániť tuje, ktoré sú na pozemku žalobcu. V rámci záverečnej reči uviedol, že žiada, aby súd rozhodol tak, že žalovaní majú umožniť žalobcovi, aby hranica pozemku, ktorá bola daná podľa pôvodného geometrického plánu, sa vrátila na pôvodné miesto, žiadal, aby boli odstránené veci, ktoré boli na pozemku žalobcu zo strany žalovaných urobené bez vedomie žalobcu, t.j. odstránenie tují a odstránenie prípojek elektriny a vody.

24. Z vykonaného dokazovania, zo záverov znaleckého posudku č. 2/2016 vypracovaného v konaní znalcom C.. B. vyplýva, že zo strany žalovaných dochádza k zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, keďže žalovaní užívajú nad rámec dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktorej súčasťou bol aj geometrický plán č. 2443601448-85, ktorým boli vytvorené parcely č. 1000/1 vo vlastníctve žalovaných a 1000/2 vo vlastníctve žalobcu - diel č. 4 o výmere 59 m². Žalovaní nerešpektovali vlastnícky stav na základe vyššie uvedenej dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva strán sporu, na pozemku vo vlastníctve žalobcu umiestnili žalovaní na uvedenom dieli č. 4 tuje a zároveň ako potvrdili aj pri ohliadke pozemkov vo vlastníctve strán sporu súd žalovaní nesúhlasia s posunutím oplotenia medzi pozemkami parcel č. 1000/1 vo vlastníctve žalovaných a parcele č. 1000/2 vo vlastníctve žalobcu v súlade s pôvodnou dohodou o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a v zmysle geometrického plánu č. 2443601448-85, ktorý bol súčasťou tejto dohody.

25. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že žalobca sa oprávnenne domáha uložiť žalovaným povinnosť zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu týkajúcich sa hraníc medzi pozemkami vo vlastníctve žalobcu - parcely č. 1000/2 a parcely vo vlastníctve žalovaných č. 1000/1, pričom táto povinnosť zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva podľa názoru súdu zahŕňa

povinnosť žalovaných nezasahovať žalobcovi do výkonu jeho vlastníckeho práva formou posunutia oplotenia medzi pozemkami parcel č. 1000/1 a parcele č. 1000/2 vo vlastníctve strán sporu tak, aby toto oplotenie rešpektovalo pôvodnú dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva strán sporu a bolo v súlade s vytýčenými hranicami pozemkov v zmysle geometrického plánu, ktorý bol súčasťou tejto dohody. Zároveň takýto petit žaloby o nezasahovanie do vlastníckeho práva žalobcu týkajúci sa hraníc pozemkov vo vlastníctve strán sporu zahŕňa aj oprávnenie žalobcu na odstránenie tují nachádzajúcich sa na pozemku žalobcu tak aby boli rešpektované hranice oboch pozemkov. Súd však konštatuje, že premiestnenie inžinierskych sietí tak ako požadoval právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 7.1.2020 nespadá pod výkon vlastníckeho práva žalobcu týkajúceho sa hraníc pozemkov parcely č. 1000/2 a 1000/1 v obci P. vo vlastníctve strán sporu v zmysle pôvodného petitu žaloby keďže inžinierske siete nie sú umiestnené na hranici ani v blízkosti hraníc pozemkov strán sporu.“

19. Už z uvedenej citácie jednotlivých bodov odôvodnení rozsudkov odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie je zrejmé, že odôvodnenie odvolacieho súdu (čo do potvrdzujúceho výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žalovaným uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu týkajúcich sa hraníc pozemkov parcely č. 1000/2 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 747 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II a parcely č. 1000/1 zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra "C" - záhrady o výmere 1069 m² v katastrálnom území P., obec P., okres Košice II) je nedostatočné až nepreskúmateľné vo vzťahu k nosnej odvolacej námietke žalovaných, čo do vykonateľnosti predmetného výroku rozhodnutia, nakoľko sa týmito odvolacími námietkami žalovaných nezaoberal odvolací súd dostatočne z hľadiska tzv. praktickej vykonateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

19.1. Podľa § 232 ods. 1 CSP vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútiteľnosti zákonnými prostriedkami.

19.2. Podľa § 185 ods. 3 CSP súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

20. Materiálna stránka vykonateľnosti súdneho rozhodnutia predstavuje súhrn obsahových náležitostí exekučného titulu umožňujúci bezproblémové identifikovanie subjektov i rozsahu judikovanej povinnosti.

20.1. Cieľom § 185 ods. 3 CSP je eliminovať situácie, keď budú v rozhodnutí súdu práva a povinnosti určené tak, že rozhodnutie nebude vykonateľné. Uvedené ustanovenie dáva súdu možnosť, aby v prípade, že má za to, že petit, ktorý navrhol žalobca, bude v prípadnom exekučnom konaní nevykonateľný, mohol súd sám tento nepriaznivý dôsledok zvrátiť tým, že vykoná aj taký dôkaz, ktorý strana nenavrhol, t. j. opäť ide o prevenciu pred zmarením účinkov súdneho rozhodnutia.

Nevyhnutným materiálnym predpokladom pre nariadenie výkonu rozhodnutia je, aby práva a im zodpovedajúce povinnosti boli vo vykonávanom rozhodnutí určené presným a nepochybným rozhodnutím, čo koniec koncov vyplýva aj zo samotnej podstaty exekučného konania. Ak má byť nejaké právo a jemu zodpovedajúca povinnosť vynucovaná výkonom rozhodnutia, musia byť stanovené tak, aby vykonávací (exekučný) súd vedel, čo má byť výkonom rozhodnutia vynútené, aby to nemusel počas exekučného konania zisťovať.

Rozhodnutie, ktoré nespĺňa tieto predpoklady, stráca pre účastníkov (najmä pre víťaznú sporovú stranu) význam, pretože plnenia sa oprávnený nemôže domôcť, nakoľko súd buď exekúciu nenariadi, alebo nesprávne nariadenú exekúciu v každom štádiu konania zastaví.

Teória rozlišuje formálnu a materiálnu vykonateľnosť. Pod formálnou vykonateľnosťou rozumieme to, že rozhodnutie splnilo zákonom stanovené predpoklady na to, aby sa stalo vykonateľným. Tieto zákonné predpoklady môžeme chápať ako to, že rozhodnutie bolo riadne doručené a márne uplynula lehota na dobrovoľné plnenie. (...)

Z hľadiska materiálnej vykonateľnosti je rozhodnutie vykonateľné vtedy, ak obsahuje:

- presnú individualizáciu oprávneného
- presnú individualizáciu povinného
- presné vymedzenie práva a povinností k plneniu
- presný rozsah a obsah plnenia
- presne stanovenú lehotu na plnenie.

Možnosť súdu vykonať aj iný ako navrhnutý dôkaz za účelom vydania vykonateľného rozhodnutia

poskytuje súdu možnosť, aby výrok upravil tak, aby bol vykonateľný. Za týmto účelom môže byť potrebné vykonať aj iné, stranami nenavrhnuté dôkazy. Zmyslom tejto právnej úpravy je zmierniť formalizmus procesného práva za účelom dosiahnutia ochrany hmotného práva (Števček, M. § 232 [Vykonateľnosť rozsudku]. In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 940-941. ISBN: 978-80-7400-909-9.)

20.2. Presný, určitý a zrozumiteľný petit nie je vyjadrením iba formálnych náležitostí návrhu na začatie konania, ale je aj nevyhnutným predpokladom toho, aby súdne rozhodnutie bolo (z materiálneho hľadiska) vykonateľné, a aby nastali právne účinky, ktoré navrhovateľ sledoval podaním návrhu na začatie konania. Ak má súd za to, že návrh výroku súdu tak, ako ho navrhol žalobca, nemôže v exekučnom konaní obstáť, súd by mal stranu vyzvať, aby tento nedostatok odstránila, ak ho nevie odstrániť sám. Otázka, či môže súd v záujme ochrany práva a poskytnutia adekvátnej súdnej ochrany vyzvať žalobcu, aby nedostatočne formulovaný petit konkretizoval, prípadne inak upravil, nie je jediná problematická. Variabilita procesných situácií v praxi prináša rôzne iné situácie, kde je potrebné nájsť správnu mieru sudcovského aktivizmu. Je namieste upustiť od formalistického prístupu, ktorý sa javí ako najjednoduchší, a pristúpiť k materiálnej ochrane práva a k trendom nastolených EŠEP, konkrétne k aplikácii zásady *iura novit curia* do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Zásada *iura novit curia* neznamena len vyjadrenie toho, že „súd pozná právo“, ale má priniesť odpovede na otázku, do akej miery môže súd poskytnúť ochranu porušenému právu, do akej miery môže byť v konaní aktívny, ak strana nevie realizovať svoje procesné práva dostatočne.

20.3. Aj v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR sa najmä v ostatnom období kladie osobitný dôraz na materiálne chápanie ochrany základných práv a ústavnosti. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, pričom pri interpretácii a aplikácii právnych predpisov vychádza zo zmyslu a účelu príslušnej právnej úpravy a dbá o to, aby prijaté riešenie bolo akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti. Podľa Ústavného súdu SR výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha. (Gešková, K. § 140 [Pojem zmena žaloby]. In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 565-571. ISBN: 978-80-7400-909-9.)

20.4. Zapieracia žaloba (alebo negatívna) v zmysle § 126 OZ predstavuje ochranu vlastníka pred každým iným konaním, odlišným od zadržiavania veci, teda voči konaniu, ktoré vlastnícke právo obmedzuje alebo porušuje. (...) Takouto žalobou sa vlastník môže domáhať uloženia povinnosti tomu, kto jeho vlastnícke práva obmedzuje alebo porušuje, aby mu bolo uložené napr. upustiť od konania znamenajúceho existenciu závadného stavu, obnoviť pôvodný stav. Samotný žalobný petit môže mať rôznu podobu a to v závislosti na tom, v čom spočíva rušenie resp. závadný stav. Bude teda závislý od formy a povahy zásahu. Určitou pomôckou pri formulácii petitu môžu byť ustanovenia § 127 OZ, ktoré príkladom uvádzajú niektoré formy zásahu v prípade tzv. susedských sporoch, ktoré svojou podstatou sú predovšetkým ochranou vlastníka susediacej nehnuteľnosti a vo vzťahu ku komentovanému ustanoveniu, ktoré má všeobecný charakter predstavujú špecifickú právnu úpravu, tam uvedených zásahov (rušení). (...)

V súvislosti s aplikáciou Občianskeho súdneho poriadku (teraz CSP) vo vzťahu k záväznosti súdu navrhovaným petitom, je treba v sporoch na ochranu vlastníctva osobitne zdôrazniť, že súdy by mali vo zvýšenej miere venovať pozornosť požiadavke vyplývajúcej z ustanovenia § 41 ods. 2 OSP, a posudzovať každé podanie podľa jeho obsahu. Táto požiadavka je opodstatnená najmä z dôvodu, že žalobca pri formulácii žalobného petitu nie vždy tento formuluje tak, aby ním žiadaný petit vyjadroval jeho skutočnú vôľu. Preto nie je prekročením návrhu (petitu) taký výrok rozhodnutia súdu, ktorý formulačne síce inak, avšak vyjadruje vôľu navrhovateľa. (...) Z judikatúry NS ČR sp. zn. 22Cdo/3700/2009 (NS ČR): Ochrana vlastníctva a riešenie nezhôd spoluvlastníkom a viazanosť súdu žalobným návrhom, súdna prax vychádza z dvojčlennej teórie predmetu sporu, podľa ktorej je tento predmet vymedzený ako žalobným návrhom (petitom), tak aj skutkovými tvrdeniami, ktorými bol uplatnený, pritom nie je významné, ako bol súdom skutok (skutkový dej), ktorý je predmetom veci samej, posúdený po právnej stránke. K požiadavkám žaloby podľa § 139 ods. 2 Obč. zák. patrí aj

tvrdenie skutkových okolností zakladajúcich spoluvlastníctvo veci, že medzi účastníkmi je spor ohľadom hospodárenia so spoločnou vecou a že sa nedosiahla dohoda, ktorá má byť nahradená rozhodnutím súdu. Takéto tvrdenia tu žalobca nevzniesol; súd nemôže z vlastnej iniciatívy zameniť vlastnícku žalobu podľa § 126 ods. 1 Obč. zák. za žalobu upravenú v § 139 ods. 2 Obč. zák. za žalobu upravenú v § 139 ods. 2 Obč. zák.

20.5. Z judikatúry Cpj 59/1971 R 65/1972 (NS SR) ďalej plynie: „Pretože za oprávnenú zapieráciu žalobu možno považovať žalobu vyvolanú určitým hroziacim alebo už uskutočneným rušebným činom alebo rušebnou činnosťou, je potrebné, aby v skutkovom deji uvedenom v žalobe bola táto činnosť konkretizovaná. Pravdaže, nedosiahla by svoj cieľ žaloba, keby zákaz vyslovený súdom sa vzťahoval len na úzko vymedzený druh rušivej činnosti a nezakazoval aj iné zásahy, vykonávané sice iným spôsobom, ale predstavujúce v podstate rovnaké rušenie. Ak žalovaný ruší žalobcu napr. tým, že si na jeho pozemku uskladňoval stavebný materiál, je podľa okolností opodstatnená požiadavka žalobcu, aby súd zakázal žalovanému uskladňovanie stavebného materiálu alebo iných vecí na žalobcovom pozemku. Vo výroku rozsudku možno teda rušenie, ktoré sa zakazuje, opísať aj všeobecnejšie než púhym uvedením rušivého zásahu, ku ktorému konkrétne došlo. Zákaz treba formulovať tak, aby kryl rušivú činnosť žalovaného, ku ktorej došlo, práve tak ako činnosť podobného druhu, ktorá podľa okolností hrozí.“

20.6. Nie je vylúčené úspešné podanie zapieracej žaloby aj po jedinom rušebnom čine, ktorý nezanechal následky, pretože nemožno vylúčiť, že by žalobcovi nehrozilo opakovanie takéhoto činu. Podmienkou úspešnosti negatívnej žaloby je:

- a) preukázanie vlastníckeho práva žalobcu (v prípade, ak by bolo vlastnícke právo sporné, vlastníctvo treba preukázať akýmkoľvek vhodným spôsobom),
- b) preukázanie toho, že zásahy, ktorých zákaz sa sleduje, sú neoprávnené (neoprávnenosť zásahu spočíva v tom, že ide o zásahy, ktoré ten, kto ich vykonáva, vykonávať nesmie; t. j. nemá žiadny právny dôvod na ich vykonávanie),
- c) negatívna žaloba má znieť na zákaz určitého (konkrétneho) správania, ktorým je vlastník rušený vo svojich právach (žalobný návrh má byť natoľko určitý, aby mohol byť vykonateľný podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.) (Fekete I. Občiansky zákonník - komentár. Bratislava: EPOS, 2007. ISBN 978-80-8057-688-2.)

20.7. „Neoprávnené rušení musí být vždy přesně označeno. Totéž platí i o věci (obvykle nemovitě), které se neoprávneně rušení týká. Většinou půjde o přímé neoprávnené rušení vlastníckého práva k nemovitosti (např. žalovaný přejíždí či přechází svému sousedovi přes jeho pozemek) anebo jej i jinak neoprávneně ruší (napr. zatěžováním či znemožňováním výkonu vlastníckého práva).

Žalobní návrh (petit) zápůřčí žaloby musí podle okolností konkrétního případu odpovídat formě a povaze zásahu do vlastníckého práva. Zpravidla - což bude platit zejména v oblasti sousedských vztahů - se vlastník jako žalobce bude domáhat toho, aby žalovanému byla uložena povinnost zdržet se určitého neoprávneného zásahu do vlastníckého práva (právní povinnost pasivního charakteru). Nelze však vyloučit, že podle okolností a povahy konkrétního případu se bude vlastník věci v rámci uplatnění zápůřčí žaloby zároveň domáhat na rušiteli obnovy původního stavu, tj. Odstranění následků neoprávneného rušení (právní povinnost aktivního charakteru). (Knappová, M., Švestka, J. a J. Dvořák. Občanské právo hmotné 1, 4. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-128-5, s. 368).“

20.8. Z rozsudku NS SSR z 3. júna 1970, sp. zn. 6Cz/42/70 (R 3/1971) plynú nasl. právne vety:

Ak došlo k neoprávneným zásahom do práv vlastníka veci (§ 132, § 489 O.z.), uloží súd tomu, kto neoprávnené do vlastníckeho práva zasahuje, aby sa týchto zásahov zdržal.

Nemožno však ukladať iné povinnosti, ako tie, ktoré smerujú na odstránenie neoprávnených zásahov do práv vlastníka, iba ak by išlo o vážne ohrozenie (§ 417 ods. 2 O.z.) a ohrozený sa domáhal, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hroziacej škody tomu, z ktorého počínania vážne ohrozenie vzniklo.

20.9. Zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR z 27. júna 1972, Cpj 59/1971 (R 65/1972) plynie nasledovné:

„(...) I. O žalobách vo veciach ochrany vlastníctva nehnuteľností všeobecne

Návrhy, s ktorými sa občania obracajú na súd vo veciach ochrany vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nie sú vždy formulované dostatočne presne, takže z nich niekedy nevysvitá, akého súdneho výroku sa žalobcovia domáhajú. Ani v prípadoch, kde vlastný žalobný návrh je formulovaný určite, nie je vždy isté, či jeho formulácia vystihuje požiadavku ochrany toho druhu a toho rozsahu, aký

zodpovedá potrebe žalobcu, najmä či výkonom rozhodnutia vydaného podľa tohto návrhu bude môcť žalobca dosiahnuť opatrenia zabezpečujúce mu účinnú ochranu proti tým zásahom alebo ohrozeniam, ktoré ho viedli k podaniu žaloby.

21. Je nepochybné, že odvolací súd nevyhodnotil kľúčovú odvoláciu námietku žalovaných v prejednávanej veci a to vo všetkých jej súvislostiach s poukazom na vyššie uvádzané východiská a to námietku vykonateľnosti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k tzv. negatívnej žalobe podľa § 126 OZ z hľadiska podstaty a zmyslu ochrany vlastníckeho práva žalobcu tak ako to napokon namietali v odvolaní žalovaní z hľadiska praktickej vykonateľnosti uvedeného výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie. Z bodu 20. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že oplotenie medzi pozemkami sporových strán je posunuté smerom do pozemku žalobcu, do pozemku žalobcu zasahuje tak oporný múrik betónový v rozsahu vyznačeného znalcom, taktiež v tomto pozemku žalobcov sú zasadené tuje žalovaných, uvedené malo vyplynúť zo znaleckého posudku a aj z ohliadky na mieste samom. V bode 22. odôvodnenia rozsudku právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 7. januára 2020 uviedol, že nezasahovanie žalovaných do vlastníckeho práva žalobcu má spočívať v tom, že žalovaní nemajú brániť žalobcovi v umiestnení oplotenia podľa pôvodných hraníc zameraných v zmysle pôvodnej dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a taktiež majú odstrániť tuje, ktoré sú na pozemku žalobcu. V rámci záverečnej reči uviedol, že žiada, aby súd rozhodol tak, že žalovaní majú umožniť žalobcovi, aby hranica pozemku, ktorá bola daná podľa pôvodného geometrického plánu, sa vrátila na pôvodné miesto, žiadal, aby boli odstránené veci, ktoré boli na pozemku žalobcu zo strany žalovaných urobené bez vedomia žalobcu, t.j. odstránenie tují a odstránenie prípojok elektriny a vody. 21.1. Už tu je badať nekonzistentnosť riešenia výrokovej časti I. rozsudku súdu prvej inštancie z pohľadu jej praktickej vykonateľnosti, vo vzťahu k tomu, čo žiadal žalobca podľa bodu 22. rozsudku súdu prvej inštancie. Uvedenému, podľa dovolacieho súdu sa odvolací súd v zmysle vyššie uvedeného vôbec nevenoval. Nie je spor o tom, že žalobca sa domáhal ochrany prostredníctvom tzv. negatívnej žaloby podľa ust. § 126 OZ. V žalobách uvedeného typu je mimoriadne naliehavá požiadavka, aby súd zistil, čoho sa vlastne žalobca domáha a to nie len podľa žalobného návrhu (petitu), ale podľa celkového obsahu žaloby a podľa toho, ako napokon je ustálený skutkový stav podľa vykonaného dokazovania vo veci. Týmto všetkým súvislostiam preto bude potrebné sa s poukazom aj na vyššie citované ust. § 185 ods. 3 CSP v spojitosti s § 232 ods. 1 CSP venovať vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaných, ktoré súvisia s tzv. praktickou vykonateľnosťou rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k negatívnej žalobe žalobcu, aby výrok rozsudku bol aj prakticky vykonateľný, aby nevzbudzoval pochybnosti o tom, čo vlastne je predmetom sporu ako takého. Dovolací súd uvádza, že dovolacie námietky žalovaných vo vzťahu k potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu, čo do výroku I. súdu prvej inštancie sú dôvodné, s tým, že došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP a rozhodnutie odvolacieho súdu bolo potrebné v časti v akej je uvedené vo výroku tohto uznesenia zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP.

22. Podľa § 453 ods. 3 CSP ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

23. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

24. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorý spočíva zrušené rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 7Cdo/212/2014 a 8Cdo/130/2015).

25. Vo vzťahu k dovolaniu žalovaných, čo do potvrdzujúcej časti odvolacieho súdu vo výroku II. súdu prvej inštancie, ktorým žalovaní v 1. a 2. rade boli zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu za zriadené vecné bremeno vo výške 2.463 eur do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

dovolatelia vyjadrujú len všeobecnú nespokojnosť s právnym posúdením veci, pričom konkrétne neuvádzajú, v čom by táto mala byť. Odvolací súd sa odvolacím námietkam žalovaných v tejto časti venoval v úplnosti v bodoch 24. a 25. rozhodnutia.

26. Dovolací súd uvádza, že samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní významovo nezodpovedajú kritériám § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 CSP. Je nepochybné, že dovolatelia podali dovolanie v tejto časti, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 CSP, v ich dovolaní však dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 a § 435 CSP. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez uvedenia dovolacieho dôvodu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných právnych otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým suplovať aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľov).

27. Nakoľko dovolací súd pri rozhodovaní vychádza z dôvodov uplatnených a naformulovaných dovolateľmi, ktorými je viazaný (§ 440 CSP) nie je možné vyvodiť z ich argumentácie žiaden dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania, potom jediným vyústením tohto konania bolo odmietnutie dovolania postupom podľa § 447 písm. f) CSP, v časti potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie.

28. Dovolací súd konštatuje, že takto koncipované dovolanie v tejto časti nespĺňa podmienku prípustnosti dovolania a preto ho ako také v zmysle ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP vo zvyšku odmietol. O náhrade trov dovolacieho konania v tejto časti rozhodol najvyšší súd pri aplikácii § 451 ods. 3 veta druhá CSP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.